

Kilencedik rész	1
A Szent Korona aranyműves szemmel	4
Az aranyművességről.....	7
Amit még jó, ha tudunk	12
A Szent Korona védelméről szóló törvények	12
Ismét a Magyar Honvédség őrzi a Szent Koronát	14
Mellékletek	15
1. sz. melléklet (18. o.).....	15
2. sz. melléklet (18. o.).....	16
3. számú melléklet (23. o.).....	18
Irodalom.....	19

Kilencedik rész

A Világ dolgainak vitáiban tapasztaljuk, a Világ keletkezéstörténetéhez, a pogány világ viszonya a kereszténységhez, de bármely vallási felépítményhez: tökéletes igazság nem kapcsolható. Azért nem, mert az ember, a Világ dolgait, teremtett voltából látja és képzelem. Másodsorban, elképzelési útján felfedezett, elfogadható vagy elfogadott igazság, sokszor a sorok mögött rejtőzök. A sorokat, sugallatokból írt próféciákból olvashatjuk. Aki a sorok között eligazodik, az Örökkévaló közelébe jut.

A gondolkodók bölcs megállapítása: a vélemények között meglévő eltérések felismerésekor, a különbség, irányultságukból tűnik ki. A felismerés mutatja meg, a valóság értéke érdekében a sorok mögött olvasható lényegből, mit faragjunk le és mit fogadjunk el? Az Egy Istenben hívő keresztények juthatnak el hitvallásukban, talán legmesszebb, az örökkévaló, a láthatatlan közelségébe. Ez a hit az elfogadás. „Aki Istent megtalálja, az mindent megtalál, vele és benne.”¹

Fenti gondolatból kiindulva, a Magyar Szent Korona történetének ismerete is kérdéseket vet fel. Az ezer évet megelőző életével, még sok Európai és főleg Ázsiai könyvtárban rejtőzködő anyag feltárása szükséges és lehetséges. Az igazság, történéseinktől türelmet, akaratot, áldozatos munkát kér.

Szigeti István a Szent Korona történetéről foglalta össze kutatási eredményeit, *III. Tirideates* uralkodásának idejétől egészen az Aachenba jutásáig. Igazolja: „*Károly hadvezérei több alkalommal betörték az avar birodalomban és onnan hatalmas mennyiségű avar kincset elraboltak. Így Erich Friauli herceg 15 szekér aranyat és ezüstöt zsákmányolt, egy-egy szekeret több ökör vontatott.*”

A korabeli források által említett csodálatos aranykincsek között ott volt a Szent Korona is, amelyet Károly zsákmányolt, vagy pedig valamelyik avar kagán aacheni hódoló látogatása alkalmával ajánlott fel számára.

Nagy Károly (742 - 814) 800-ban Rómába ment, hogy barátja és védenca, *III. Leó* tisztségét a pápai trónon megvédje s véglegesítse. A zsákmányolt avar kincsek legszebb darabjait, így egy aranykoronát is magával vitt Rómába. A korabeli okiratok, köztük a „*Lieber Pontificalis*” kifejezetten beszél egy rendkívüli értékű Koronáról, amelyet azelőtt még „senki sem viselt.” Ezzel koronázta meg őt a pápa. A koronázás karácsony napján megtörtént. Károly 814. január 28-án meghalt, és aznap, egy ülésre alkalmas trónon elhelyezve, el is temették – fején a Koronával. Károly teteme a Szent Koronával 1000-ig zavartalanul nyugodott.

„*III. Ottó Német-Római császár, Aachenben feltárta Nagy Károlynak a sírját. Ott talált rá az Aranykoronára. A Szent Koronát magával vitte Rómába, azt átadta a Szilveszter pápának. Ezek szerint elfogadható tétel, hogy a Magyar Szent Korona nem keletkezhetett 800 után. De a 800-ból is bizonyosan elvehetünk még jó néhány évszázadot. Ezzel a pápától kapott Koronával koronáztatta meg*

¹ Hamvas Béla: *Az ősök nagy csarnoka IV.* i.n.: Jakob Böhme *Psychologia Vera*. A lélekről szóló negyven kérdés. 117. o.

magát István 1000. karácsonyán Esztergomban. Így biztosak lehetünk afelől, hogy a Szent Korona első királyunk fejét érintette.”²

A Szent Korona készítésének idejéhez, helyéhez, a legbiztosabb adatokat maga a Korona szolgáltatja. A két rész illeszkedése és arányossága, a legteljesebb művészi egységet alkotja. A Szent Korona eszmei tartalma két részre oszlik, ahogy két szerkezeti egység alkotja a Koronát is: 1. A felső rész a pántok, Isten mennyei birodalmának szimbóluma. 2. Az alsó rész az abroncs, Isten földi országát jelképezi.

Szigeti István történész- és egyháztörténész, az aacheni dóm magyar kápolnájának plébánosa könyvében korabeli forrásokra támaszkodik. Ezek között kiemeli a Brauenfels I – IV kötetében megjelent írásokat és utal *Bauer Erzsébet*: „Armenien” (Örményország) című munkájára. Bauer a Korona tervezésével és építésének körülményeivel foglalkozik behatóan. Könyvében írja: „Az Atyától jobbra a Messiás földi helytartója, Péter ikonja helyezkedik el. Háta mögött Péter helyettese, Jakab ikonja áll. A Pantokrátor balján Pált ábrázolja az ikon. Megjegyzendő, Pál leveleinek egy része a kis-ázsiai egyházakról szól, és így kultusza az örményeknél is meg volt. Ezután következik János, akire az Atya Fia, Krisztus a kereszten függve édesanyját bízta. Péter lábánál testvére, András látható, aki először ismerte fel, hogy Jézus a Messiás.

Ennek az öt apostolnak az ábrázolása szinte kötelező. Négyen alkotják az apostolok „érték szerinti” sorának egyharmadát. Pál csatlakoztatása – éppen a kis-ázsiai népekhez írott levelei alapján – természetes és jogos. A következő három apostol a Szent Koronán való szerepelését annak köszönheti, hogy Kappadóciából a későbbi Szasszanida birodalom határáig ők térítettek, és így az örményekhez emberileg és szellemileg közel álltak.

A sorrend hármójuk esetében sem véletlen. Az első Bertalan, mindjárt Krisztus mögött. Bertalan képének helyét meghatározta örmény kapcsolata, ugyanis térítő tevékenységének szinte egészét az örmények között fejtette ki, s még napjainkban is megkülönböztetetten tisztelik a világ minden táján szétszóródott örmények. Utána Fülöp következik, aki Szkíta és Frígia országaiban működött. Ezek az országok részben az antik Örményország területével esnek egybe. Végül Tamás, aki a sírek és örmények apostola is volt, India apostolaként is ismeretes, de az akkori világban mindazon terület, amely a Tigris és Eufrátesz forrásának vidékétől nyugatra esett, már Indiának számított.”³

3. kép. A Szent Korona szemből nézete.

² Szigeti István: *A Szent Korona titka*. Részletek a 12-22. oldalakról.

³ Szigeti István kiadása: *A Szent Korona Titka*. (25.- 29. o.) Miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár sokszorosító üzeme, 1994.

A Szent Korona zománcképeinek elhelyezkedése a korona felülnézeti rendje szerint.

„Krisztust ábrázoló zománckép alatt, a nagy háromszögű kő oldalán áll Mihály és Gábiel, az Ó- és Újszövetség két arkangyala. Mihály arkangyal az égi seregek fejedelme, a bűnnek legyőzője, az egyház védőangyala. Gábiel arkangyal hírül viszi Máriának, hogy Isten őt választotta ki a Megváltó édesanyjául. Bejelenti az Ige megtestesülését. Az őket követő Szent Györgyöt és Szent Demetert, a két bizánci katonát, a keleti egyház lovasait, a hívek védelmezőjenként mai napig tisztelik. Szent Demetert, Maximilianus császár dárdaszúrásokkal végeztette ki, mert mint főparancsnok nem üldözte a keresztényeket. Szent György a földi gyengeségek legyőzését szimbolizálja. Diocletianus császár alatt 303-ban fejezték le. Végül a két orvos, Szent Kozma és Szent Damján ikertestvérek zárják a sort. Ők 303-ban válogatott kínzások után haltak meg. Az alsó részen Isten földi birodalmának Ura, Krisztus látható. ...

Az abroncon látunk még egy betöltetlen dobozos foglalatot, ahol Máriának, Isten anyjának zománcképe helyezkedett el. Mária az örmény művészetben az istenanyai méltóságára is utal. Szűz Mária zománc képecskéje hiányzik tartójából. Előtte láthatjuk Dukász Mihály bizánci császár ikonját szegecsekkel rögzítve. „A kör alakú emblémában a következő betűk ékeskednek: MP - ΘV Szűz Mária. Szűz Mária kezeit maga előtt tartja áldásosztóan kitért tenyérrel, arany háttérrel, ezzel egyben a földöntúliságot is kívánom ábrázolni. Szűz Mária élete elénk állítja az evangéliumi értékeket, s mint a Magyarok Nagyasszonya, történelmünk kimagasló személye is Ő. ...

Mária szerepe a szkíta és örmény művészetben nemcsak személyére és életére, de istenanyai méltóságára is utal. Szűz Mária-képnek lennie kellett a magyar Szent Koronán, mert Mária a Messiást annak fogantatásától születéséig magában hordozza. ... A Hartvig-féle legenda szerint a magyarok kezdettől fogva „természetjogon” a Szent Szűz oltalma alatt álltak, az ország-felajánlás végső szerződés a Boldogasszony és a magyarság között. „A Máriás tisztelet Szent István lelki életét és kormányzó tevékenységét egyaránt áthatotta. ...

4. kép. Nyári Éva festőművész zománckép alkotása: Szűz Mária, az Istenanya ábrázolása a trónuson. ⁴

⁴ Nyári Éva: *A Magyar Szent Korona zománcképei*. (15. o.) Magyar Ház kiadás 2002. Press+Print Kft nyomda. „A sorozat „Boldogasszony”-képe kizárólag saját feltételezésem eredménye, kutatásaimra, művészi elképzelésemre és gyakorlati tapasztalataimra alapozva.”

A Szent Koronát a napi politikai programoktól mentesen, a kereszténység egyetemes céljait tükröző örök érvényű mondanivalóval látták el. Ilyen körülmények között a koronán nem juthatott hely és nincs is keresnivalója a korabeli földi uralkodóknak, akiknek képei a mai koronaabroncson láthatók. Mindez utólagos felszerelés, melynek nyomai jól láthatók.”⁵

Révay Péter koronaőrnek a Szent Koronáról írott munkája 1613-ban jelenik meg. Ebben a művében olvasható: „magán a kerületen pedig a homlokzati részen almát tartó Üdvözítőnk képmása, az ellenkező oldalon a szent Szűz Máriáé, aztán az apostolok, a keresztény királyok, császárok, vértanúk szentséges sora. Mint látszik, görög betűkkel.”⁶

Az alsó rész az abroncs, Isten földi országát jelképezi. Az abroncson található zománc képcskek szentjei mind, a IV. század elejéig szenvedtek vértanúságot. Ezért a Korona sem jöhetett létre ezen időpont előtt. A Szent Koronán látható apostolok kisázsiai eredetűek, Örményországban térítettek. A Korona tervezője is ezeket a szenteket választotta példaképnek, hiszen védőszentnek bizonyulhattak egy keresztény fejedelem számára is. Örményország uralkodóinak sorában, *III. Tiridates* király, (*Kr. u. 293 - 298*) felvette a keresztiséget. Krisztus követőjévé vált. Örményországban 302-ben a király, államvallássá nyilvánította a kereszténységet.

A fejedelem pogány koronáját egy keresztény koronával váltotta fel. Az új korona tervezése rendkívül magas műveltségű személyt követelt, kinek ismernie kellett a kor vallás és egyháztörténetét, és rendelkeznie kellett a kor világnézeti, filozófiai ismereteivel. Ez a személy Örményország egyházatyja, pátriárkája, *Lusaworitsch Gergely*, a Megvilágosító, Világosító Szent Gergely volt. E tényezők utalnak a Szent Korona örmény eredetére. Ha kimondjuk, hogy a korona 304 – 308 közt készült, közelítünk az igazsághoz.

Amikor *Világosító Szent Gergely* a Koronát tervezte, nem kellett ideák után keresgélne, hanem magától adódott a gondolat a Korona tervezéséhez. Művészettörténeti írásokból is tudjuk, az első keresztény államokban kupolás szerkezetű örmény templomok épültek. Isten égi birodalmának jelképe a kupola, az eget, a horizontot, jelképesen Isten országát jelenítették meg. A kupolában Isten, az ég angyalai és a szentek uralkodnak. Isten házának alapterületén imádkoznak a hívők, jelképesen Isten földi birodalmában, amelyre óvón borul a kupolában megjelenített Isteni birodalom. Ez a magától adódottság Isten égi és földi birodalmának egybeszővődése klasszikusan a Szent Koronában csúcsonyosodott ki. Ez a Szent Korona SZENT voltának alapja.

A Szent Korona szakrális művészi alkotás! Bizánc készített a Szent Koronához hasonló ékszereket, de egyetlen egyet sem ismerünk, amelyik Isten égi és földi birodalmát szimbolizálta volna. Azok a koronák szépek, a nézők érzékszerveinek tetszetős, keresztény koronázási ékszerek voltak.

A kutatások kitérnek a görög és latin nyelvű feliratokra is. A kis-ázsiai kultúrvilágot, az egyházi kultuszt és a fejedelmi udvart évszázadokon át többnyelvűség uralja. Az istentiszteletek alatt görög vagy szír nyelven olvasták fel a szent iratokat, amelyeket tolmács segítségével fordítottak örmény nyelvre. Része volt a latin nyelvnek is, hiszen több örmény fejedelem jó barátságot ápolt Rómával, így adódhat a Koronán olvasható kétnyelvű felirat. Marad a kérdés, a tervező miért alkalmazta a többnyelvűséget? A kérdés nyitja, összegezve: a terület többnyelvűsége, az örmény írásbeliség hiánya, Világosító Szent Gergely görög, míg *III. Tiridates* latin műveltsége.⁷

A Szent Korona aranyműves szemmel

⁵ Nyári Éva: u. o. 15. 17. o.

⁶ Korona kilenc évszázada. Történelmi források a magyar koronáról

⁷ *Szigeti István* könyvében megjegyzi: a római szent Péter Bazilikában a kupola körszalagján is kétnyelvű (latin és görög) feliratot találunk. A többnyelvűség használata a latin egyházak élő gyakorlata napjainkban is, arról nem is beszélve, hogy ünnepélyes pápai miséken az evangéliumot minden esetben latinul és görögül is felolvassák.

Az igazság alapja a tárgyilagosság. Az aranyművesek elemzéseiről, a mértékrendszer és az arányrendszer meghatározásáról, a Magyar Szent Korona felépítéséről, a zománc képekről, a csüngőkről, a korona elkészítésének idejére és helyére utaló, bizonyító erejű munkáiról olvashatunk többek között, a ZOMÁNC 1975 - 1985 és az 1987 - 1988 évek kiadványaiban.

1979. év fordulópont a koronakutatásban. *Pap Gábor* művészettörténész bevonja kutatásaiba *Beöthy Mihály*, *Fehér András*, *Ferencz Csaba* mérnökök mellett *Ferenczné Árkos Ilona* matematikust és *Csató Pál* grafikust. Az aranyműves vizsgálatokban 1983-tól részt vettek, *Csomor Lajos*, *Lantos Béla*, *Ludvig Rezső*, *Poór Magdolna*, aranyművesek, *Kocsi Márta* népi iparművész. A ZOMÁNC utóbbi kiadványában a vizsgálatok időrendjének összefoglalóját tette közzé *Bradák Károly: A Magyar Korona hátsó ormának problematikája* c. írásában. Az említett leírásokban megismerkedhetünk azokkal a művészettörténészekkel, történészekkel, akik fontos szerepet töltek be a Szent Korona kutatásban.

Pap Gábor művészettörténész vezette csoport vizsgálataik eredményét 1979-ben tették közzé. Nem vették figyelembe azokat a felvetéseket, feltételezéseket, melyekkel a Korona eredetére, készítésére, felépítésére történtek hivatalos megállapítások az előző évszázadokban.

Az aranyművesek vizsgálataiból tudjuk, a keresztpánt minden zománcclemeze és az őket hordozó foglalatok is ívesre készültek. Megállapításuk szerint, a keresztpánt eredendően kupolás szerkezetű. Ez pedig azt jelenti, az eredeti lemezek megnövekedett súllyal vesznek majd rész a Korona készülési helyének és idejének meghatározásában.

*„Az apostollemek méreteiknél és ívességüknel fogva a keresztpánt szerkezeti elemeinek tekintendők, és így vele együtt tervezettek és készítették kell, hogy legyenek.”*⁸

Az abronconson nyolc egyforma, szögletes dobozba helyezték el a zománcképeket. A látható zománcképek közül a *Konstantin* görög császárt ábrázoló azonban nagyobb. Egy másik zománcképen *Geobiztász* nevű türk uralkodó képe van. A Dukász-lemezt a Tamás-lemezen és pánton át szegecselték fel. A három földi uralkodó képe eltér méretben, és felszerelésük módjában.

*„Más az aranyuk színe, kopási foka, zománcaik színe, a képmzők kitöltésének és a feliratok elhelyezésének módja is. Az egész pánt arany építménye egyidős az abroncsával: ezt az aranylemezek, a gyöngydrótok és a forrasztási mód azonossága jelzi. A három földi uralkodó képe tehát nem lehetett a Szent Koronán annak készülésekor. Ezért a tudományos kutatást nem kötik tovább.”*⁹

Az aranyműves vizsgálat szerint, a keresztpánt nyolc téglalap alakú zománcképpel készült. Fontos megállapításuk: *„a keresztpánt előre komponált, zárt egység.”*¹⁰

*„A felső Pantokrátor, vagyis a Világbíró Krisztus lemez, szerves része a nyolc apostol együttesének. Egyben ez a Korona legdomborúbb lemeze, ami már önmagában is arra utal, hogy egy kupolaszerkezet lezárására és teherhordó szerepre szánták. A keresztpánt eredeti szerepének meghatározása szempontjából az is meghatározható, hogy előbb kifűrték a lemezt, majd felperemezték. Erre a peremre ül fel a kereszt alsó gömbjének talpa. A zománckép készítői tudatosan hagytak helyet a kereszt talpának, vagyis a Jézus-képet lyukkal és kereszttel együtt tervezték. A kereszt talpa merőleges a hossz tengelyre, tehát álló keresztnek készült.”*¹¹

A kereszt színe megegyezik az abroncs színével, azzal egykorú. Ma jobbra és előre dől a Jézus-lemez az öt hordozó, négyzet alakú alaplemezzel együtt.

*„A tudatos szerkesztést mutatja, hogy egy pontos méretrendszerű, arany metszés-arányú koronát alkotnak. Végkövetkeztetésünk, hogy a Korona készítői együttes tervezéssel és kivitelezéssel készítették el az abroncsot és a keresztpántot, és tudatosan tervezték kéttengelyű koronát. Ez viszont végérvényesen azt jelenti, hogy a Magyar Szent Korona aranyműves szempontból egységes egész.”*¹²

⁸ Zománc 1975 – 1985 112. o.

⁹ Zománc 1975 - 1985. 101, 104. 109. o.

¹⁰ Zománc 1975 - 1985. 109, 110. o.

¹¹ Zománc 1975 - 1985. 115. o.

¹² Zománc 1975 – 1985 119. o.

„Koronánk esetében a keresztpánt képei mégis erősebben esnek latba a származás helyének eldöntésekor, mert szerkezeti elem voltak miatt az arany építménnyel együtt készültek tekinthetjük őket. Ezek a latin nyelvűek. Nyitott kérdésnek látszik ugyanakkor az abroncs eredeti képeinek illetősége. Ezek a görög nyelvűek.

A Korona előre elhatározott számú kővel, gyönggyel, zománcképpel és méretekkel, valamint arányokkal készült, kizártnak kell tartanunk, hogy véletlenül épp akkora zománcképeket találtak valahol, amelyek pontosan jók lettek volna az abroncsához. Ráadásul ezek nagyfokú kopásmentessége, épsége is azt mutatja, hogy sohasem szerepeltek más tárgyon.

Vagyis ha feltételezzük is, hogy nem egy mester készítette a két képsort, mégsem képzelhetjük másképp, mint hogy egy a megrendelőjük és a tervezőjük. Következésképpen a különbözőséget (nyelv és stílus) előre elhatározott követelménynek kell tekintenünk, aminek a miéértje ismét csak megválaszolásra váró kérdés marad, de nyilván összefügg a Korona szerepével és jelentéstartalmával.”¹³

5. kép. A Szent Korona alkotóelemei. Kereszt, keresztpánt, pártá, abroncs, csüngők.¹⁴

A csüngők. Az abroncsról kilenc lánc lóg le, mindegyiken három befoglalt kőből álló csüngő. Az abroncs alján öt keményforrasztóval felforrasztott arany karika van, melyek anyaga megegyezik az abronccsal. Anyaguk azonossága és forrasztási módjuk miatt ezeket egyidősnek kell tekintenünk az abronccsal. Ezek a csüngők felfüggesztésre szolgálnak. Jobb és baloldalon még két-két csüngő lóg, melyek láncait nem ilyenekbe akasztották, hanem az abroncsba e célra fűrt lyukakba. A fűratba való beakasztást utólagosnak tekintjük.

Ezen kívül találunk öt egyforma láncot is. Van tehát öt egyforma felfüggesztés öt egyforma csüngővel és láncsal, és van négy újabb furat négy – az eredetitől eltérő, de egymáshoz képest egyforma – csüngővel és négy eltérő minőségű láncsal. Ezekből aranyműves szemmel vizsgálva az következik, hogy az abroncson annak készülésekor csak öt csüngő volt, amit később egészítettek ki kilencre. Hogy a csüngők kiegészítése mikor történt, nem tudjuk, de a Korona ránk maradt legrégebbi

¹³ Zománc 1975 – 1985 121. o.

¹⁴ Laszlovszky József: *A magyar címer története*. Egyetemi Nyomda Budapest, 1989. Kozma Károly felvétele.

leírásában Révay Péter 1613-ban már kilenc csüngőről, mint a koronán következetesen végigvonuló kilencesség egy részéről beszél:

„A fül természet szerinti helyéről két oldalt drágalátos fehérén csillogó ékkövek lógnak a fülre, mintegy függelékként, melyek a szent fő könnyű mozdulatára is kölcsönös összhangban ütődnek egymáshoz, hogy a két fület figyelmeztessék az isteni és emberi igazság meghallgatására. ...

A kilenc láncocská és kilenc csúcs, mely a Korona homlokzati és nyakszirt felőli részén meghatározott körökben nagyobb gyöngyökkel ragyog, a Magyarországra bekebelezett kilenc ország és tartomány, úgymint Dalmácia, Horvátország, Szlavónia, Szerbia, Bosznia, Holics, Lodoméria, Bulgária, Kun ország hatalmát és fényét jelzi.”¹⁵

A Szent Korona ötödik alkotó része, az abroncs homlokzatára felforrasztott párta. A pártán kilenc, egymástól eltérő formájú csúcscsúcs helyeztek el.

„A Jézus-képtől jobbra levő kék kő záró része egy nyolcszirmú rozetta. Ennek négy szirma zománcozott, kettő piros, egy fehér és egy zöld színű. A négy zománcozott szirma között négy kisebb, zománccsúcs nélküli van. Ezután következik három, vékony aranylemezből készült szirmos záró virág. Ezek a baloldali második követ és a gyöngyöt, valamint a jobb oldali harmadik követ rögzítik.” - olvassuk Csomor Lajos elemzésében.¹⁶ Ez a párta dekoratív jellege mellett azonban a Korona szentségét is próbálja ábrázolni, azt a tényt, hogy aki övez, az maga az Isten.¹⁷

Az aranyművességről

Az aranyműves mesterség alapvető kéziszerszámai¹⁸ ... hasonlóak voltak a maiakhoz, akár az a vaskori Kárpát-medencét, akár VIII – XI. századi Kazár Kaganátus területét, akár a későbbi Nyugat-Európát nézzük.¹⁹ Ezekkel a szerszámokkal a mai ötvösök is dolgozhatnak, ezért feltételezhetjük, hogy a műveleti logika ezer évvel ezelőtt sem lehetett más, mint ma.

A forrasztásokból, szegecselésekből, színeiből és méreteiből kikövetkeztethető a készítés sorrendje. Egy ékszer elkészítési idejének és helyének meghatározásánál nem az a döntő, hogy kövei, gyöngyei és zománcképei a világ mely tájáról és korszakából származnak, hanem az, hogy a megadott rendeltetésű korona képi programjának megfelelően milyen anyagokból, szerkesztésmóddal és technológiával készült.

„Az alapos szakmai elemzés alapfeltétele, hogy az aranyműves mesterségnek megfelelő pontosságú méretekkel rendelkezünk. Ahhoz is pontos méretekre volt szükségünk, hogy rekonstruálhassuk a Korona tervezőinek és készítőinek munkáját. Ilyenek azonban egyáltalán nem álltak a tudományos kutatók rendelkezésére. A magyar Korona építői kb. 0,1 és 1 mm közötti tűréssel dolgoztak. Ez azt jelenti, hogy a mi mérési pontosságunk szükséges, de egyben elégséges is ahhoz, hogy visszakövetkeztethessünk a Korona tervezésének, készítésének és változásainak menetét és hogy kiszűrjük az oda nem illő méretű elemeket. ...

A főbb méretek az aranykészítést közelítő pontossággal követő, illetve kifejező Fibonacci-számsort alkotják, és így a Korona az aranykészítés arányait hordozza. Ez sor a pedig a következő: 1, 2, 3, 5, 8, 13. Koronánkon is így szerepel.”²⁰

Az eddigiekből arra a következtetésre jutunk, hogy a középkorban oly fontos arányok kizárólagosan érvényesültek a magyar Korona kupolaépítményén, amikor az készült. Vagyis: a méretek

¹⁵ Zománc 1975 – 1985. 98. o.

¹⁶ Csomor Lajos: *Magyarország Szent Koronája*. 1988. 50, 54. o.

¹⁷ Szigeti István: i.m. 56. o.

¹⁸ A kéziszerszámokról részletes felsorolást ad Csomor Lajos: *Magyarország Szent Koronája* c. könyvében.

¹⁹ Bóna István: *A középkor hajnala*. 148-149. o.

²⁰ A mérési adatok a Zománc 94-97. oldalakon megtalálhatók.

összezsengése, az egységes hüvelykrendszert és arányrendszer azt mutatják, hogy a Szent Korona tudatosan és egységesen tervezett aranyműves mű. Révay Péter koronaőr 1613-ban írja: „*Koronánk különleges és rendkívüli arányai nem voltak ismeretlenek azok előtt, akik használták és őrizték.*”²¹

Feltehető a kérdés, választ miért készítésének idejével kapcsolatban keresünk? Azért gyűjtöttük csokorba az aranyművesek vizsgálatainak eredményeit, mert választ kérdéseinkre maga a korona szolgált. A Szent Korona készítésének „technológiáját”, és az alkotás egységességét, az ötvösművészek vizsgálatai cáfolhatatlanul bizonyítják. Bizonyításaik hitelességét alátámasztja, e nemes mívességnek maguk is művelői.

Mindezen tények fényében, a több ezer éves művesség, a készítmény, az anyagismeret, érthető mederbe terelt világosságát, vitáikban nem mellőzhetik sem a tudományosok, sem a történészek, és a művészettörténet avatott körei sem. Annál inkább sem, mert az aranyművesség korábbi „technológiája” a maival egyező. Az időbeni párhuzamok is sokat elárulnak az ékszerkészítés korábbi tudományából. Szigeti István, Sir Leonard Woolley: *Mesopotamien und Vorderasien* c. könyvéből idéz.²²

„*Az aranyfeldolgozás technikája már teljesen kifejlődött volt. Az öntésen és a domborításon kívül a kézművesek otthon voltak a rekeszománc, a filigrán, az elektronötvözés, a granuláció, a cizellálás és forrasztás mesterségét is. Ismerték az ezüst kiválasztását sóval vagy salétrommal, a felületi polírozást, és aranybevonást. Ismerték a felületi fényezésnek azon módját, hogy az az aranybevonás hatását keltse. Ezekben az eljárásokban olyan fokra jutottak el, hogy a későbbi korszakokban sem érték utol őket.*”

Ide kíváncsiak DR. Bobula Ida: *A magyar nép eredete* című, magyarul megjelent könyvében szereplő képek, amelyek Sir Leonárd Woolley ásatásaihoz kerültek elő: „A szkíta aranyművesség egyenes őse a rendkívül magas sumír ötvösség. Nézzük meg Sir Leonard Woolley könyveiben a sumír ékszereket és azt a csodálatos arany sisakot, melyet sumír mester készített Úr városában Kr. e. 3000 év körül, amikor a görög nemzet és művészet még nem létezett.

A szkíta művészet nem Kelet-Ázsiából jött a Kaukázus vidékre, hanem megfordítva, és amelyik pusztai nép átvette az állatküzdelen motívumot, annak mesterei a szkíták, vagy elődeik, a preszkíták voltak. ... Tehát kedves barátaim nézzétek meg a szkíta kiállítást és hallgassátok meg a tárgyak beszédét. Hallgassátok meg a görög Herodotos és az amerikai katalógus íróit. A tárgyaknak hihettek, az írók mondanivalóit rostáljátok meg, mert azok mögött érdekek, indulatok és hiúságok vannak – nemcsak tiszta tudomány. Ne vegyük rossz néven, bennünk is van ilyesmi, ez emberi dolog. De nem hagyjuk magunkat félrevezetni.”²³

Napjainkig kialakult történelmi helyzet ellenében rögzítsük tudatunkban, a széthullajtott magyarságnak szüksége van a Magyar Szent Korona összetartozást sugárzó erejére. Tegyük fel a kérdést: Az Árpád-házi királyok miért voltak apostoliak a maguk korában, a művelt nyugat vezetői miért nem voltak apostoliak? Majd döbbsen figyelve az ezred fordulóra érkezett, a megszűnés széléig eljutott Nyugat társadalmait, a jelen kérdésére is választ kapunk a *Hartvik - legendából*.²⁴

Minden nemzetét féltő magyar ember feladata, szerezen ismeretet a Szent Korona építésének idejéről, anyagairól, aranyművesek megállapításairól. Bővítve a kört, a szétszórt nemzet minden tagját szólítjuk meg ebben a fejezetben. A tudományos viták anyaga tág. Ami pedig véleményünk szerint elfogadható, tényekre koncentrálva szűkítjük tollunk lehetőségét. Kiegészítésül levéltárban őrzött ok-

²¹ u.o. 94, 97. o.

²² (Schweizer Verlagshaus AG Zürich, 1961, 76. o.)

²³ Dr. Bobula Ida: *A magyar nép eredete valamint Sumír műszaki tudományok ősi Mezopotámiai régészeti leletek vizsgálata 2000 magyar név szumír eredete.* c. könyv 115. o. (A Meszkalamdug sírjában talált Aranysisak elektronból és aranyból (arany és ezüst 15 karátos ötvözete) a 85. oldalon, a Halánték függő és a Fekvő alakú szarvasbika arany pajzsdísz {Kul-Oba} képei a 116. oldalakon láthatók.) Mindebből arra következtethetünk, hogy mi minden létezett már évezredekkel a Szent Korona elkészítése előtt.

²⁴ 1. sz. melléklet. (25. o.)

mányok közül néhány fontos fennmaradt írást ismertetünk. Fontos megjegyezni a pápai, és az adománylevelek keltezeit: 1198; 1256; 1277; 1293. Ezekben az években <a haza becsülete a koronából ered – a korona Szent István szent koronája – felségjelvényeivel együtt.>²⁵

A magyar korona nem „házi korona”, nem is a fogadások alkalmával használatos „ünneplős korona”, hanem csak egyetlen egyszer, a koronázáskor lehet használni. Mert ez az egyetlen olyan alkalom – s ennek az ideje is szigorúan meghatározott, amikor a szent helyen a szent időben a korona nem ártó erőszakot, hanem teremtőerőt közvetít viselője számára. ... A Szent Korona esetében se az esztétikai szempontok a fontosak, amiért nem lehet egyszerűen csak idejét múlt s ezért múzeumi vitrinbe való „műtárgynak” tekinteni, mint valamely házi koronát vagy ünneplős koronát. A Szent Korona szakralitása, túlmutat a modern kor emberének látószögén.

„A Szent Korona szavát is kimondhatjuk úgy, hogy egy nemesfémekből, ékkövekből és zománccokból álló anyagi, stofflich tárgyra gondolunk csak közben s csak ezeket az anyagi elemeket, illetve ezek sajátosan rendezett együttesét értjük rajta s múlt korok királyainak gazdagságát csodálhatjuk vagy irigyelhetjük általa. Kimondhatjuk úgy is, mint a műértő, aki e sajátos anyagi-gazdasági rendezettséghez hozzáveszi a rendezettség esztétikáját is s ezzel nemcsak a stofflich, hanem a művészeti valóságba is belépést nyerhet, a korona esztétikumát is mozgásba idézheti. Aztán a történész módján, aki a stofflich tárgy és a műtárgy jelentések mellett beléphet a politikai valóságba is e szó kimondásával s mozgásba hozhatja az uralkodás eljárásait is e szó kimondásával; de a Szent Korona egyedül hiteles kimondása csak az, ami korának megfelelő „mondás” : amikor a szakrális valóságba is belépnek a szó kimondásával s e szakrumot hozták mozgásba általa.”²⁶ Ismeretes történetünkől, hogy:

„A Szent Koronát hordozó magyar társadalom szerkezetéről - s általában is a pusztai népek közösségszerkezetéről - meg kell említenünk, az egyik s döntő különbség, hogy a magyarságon belül mindenki szabad volt, mindenki nemesnek számított. Gondoljanak csak a két, az eredeti szerveződést legérintetlenebbül őrző térségre és közösségre, a Székelyföldre és az Őrségre. Itt valóban mindenki nemesnek számított s okunk van azt hinni, hogy a gyepűn belüli magyarságnál is ugyanez volt a „jogállás”, pontosabban a léthelyzete a magyarságnak. ...

Ennek a ténynek döntő jelentősége van a Szent Korona szempontjából. A királyválasztásban Magyarországon a „szabadok”, azaz az egész nemzet vehetett részt. S mert a Korona „létesítette” ezt a nemzetet, ezért a nemzet egésze számított nemcsak szabadnak, hanem „szentnek” is. S éppen ez a szakralitása a nemzetnek emelte fel oda, hogy a királyválasztásban részt vehetett, s hogy mindenki királyválasztó volt. Ezért volt lehetséges az is, hogy a nemzet nélkül a koronázás nem lehetett érvényes, ahogyan a Korona nélkül sem, mert a Szent Korona, mint személy, első soron maga volt a nemzet. Nyugat-Európában a korona a király tárgyi alakja volt, a nemzet pedig a király gondjaira bízott rokoni szervezet; nálunk viszont a Szent Korona nemzetet képviselő személy, a nemzet pedig a Szent Korona által létesített közösség volt s úgy tűnik, ez lényeges különbség.

S ezekből következett egy további különbség is a király legitimitását illetően. Nyugat-Európában a király Isten kegyelméből uralkodott ugyan, de legitimitását „csak” a Pápa közvetítésével szerezhette meg. Ezzel szemben nálunk a király Isten kegyelméből uralkodott, s ezért legitim volt, de legitimitása nem a Pápától függött, hanem közvetlenül volt szakrális: a Szent Korona közvetítette, egy szakrális tárgy a kegyelmet. És, mert a Szent Korona a nemzet és Isten között is kapcsolatot tartott fenn, mert a nemzet is szent volt, ezért kellett a nemzetnek magának is a királyválasztásban részt vennie. A magyar király legitimitását így szintén Istentől kapta, de a közvetítésben a Szent Korona és a szent nemzet is teljes joggal kapott részt.”²⁷

Amikor történeti alkotmányunk, a Szent Korona-tan alakulásának történetét kutatjuk, kijelentve, eredete bizony, őseink hosszú eseménytörténetén alapul, tehát a régmúltba vezet vissza. Mi, akik magyaroknak mondjuk magunkat, miközben óriási birodalmak tűntek el, jogosan vethetjük fel,

²⁵ 2. sz. melléklet. (26. o.)

²⁶ Tóth Zoltán József szerk.: A Magyar Szent Korona és a Szentkorona-tan az ezredfordulón. i. n. Vass Csaba: 195. o.

²⁷ u. o. 206. o.

kik voltak őseink, hol éltek, honnan jöttek ide a Kárpátok medencéjébe? Ha pedig jöttek valahonnan, akkor voltak, ha voltak, akkor éltek elődeink, és elődeink ősei is megéltek szép napokat, más fajú embercsoportok mellett, vagy más embercsoportokkal közösen.

Szász József száz évvel ezelőtt írt könyvében az alábbiakat adja tudtul az utókornak:

„Nemzetünk alkotmányos küzdelmeinek politikai ismertetését találja e könyvben az olvasó. Azoknak a harcoknak a leírását, amelyeket őseink, alkotmányos szabadságaink fennmaradásáért, államiságunk egységéért, nemzeti függetlenségünk megerősítéséért évszázadokon keresztül folytattak. Ez a könyv tanúságtétel akar lenni annak a bizonyosságára, hogy a magyar nemzet jó és rossz napokban, korrupció és megfélemlítés, csábítás és erőszak bomlasztó eredményei dacára is mindig egy végső cél felé törekedett: megtartani az állami élet önállóságát, és csorbítatlanul megőrizni az ország területi épségét. ...

Más nemzetek nyugodtan dolgoztak, mi pedig küzdöttünk, vért veszítettünk. Más nemzetek tovább építették államuk alapjait. Nekünk örökösen védelmezni kellett ezeket az alapokat. És nem csak kellett védelmezni, hanem védelmeztük, és fenn is tartottuk. Ez a könyv alapvető ismereteit adja annak a politikai művelődésnek, melynek szolgálatát ez a munka célul tűzte maga elé, mert a nagyközönség politikai ismereteit akarja népszerűen nevelni, érlelni. ...

Amit itt írok, tudósok és politikusok összehordtak, az a mi kiváltságos nemzeti történelmeinknek a legjelentősebb eredményei közé tartozik és így egybefűzve, maradandó és figyelmeztető emlék lesz az utókor számára, amely felbuzdulva és a példát ismerve fogja újból és újból megismerni azokat a nagyszerű küzdelmeket, amelyeknek eredménye ma itt van szemünk előtt: a nemzeti magyar állam, mindannyiunk öröme és büszkesége.”²⁸

Szász József bevezető gondolatai után, *Timon Ákos* írásából idézünk. Az alábbi fejezetnek: „a Szent Korona elmélete” címet adja. Az idézet:

„A magyar nemzet a koronát, Szent István koronáját, **s z e n t n e k** tartja s ezzel a felfogásával a monarchikus állam formában élő nemzetek között egyedül áll. Ez a fölfogás a magyar nemzetben akkor vert gyökeret, akkor lépett előtérbe, amidőn egyfelől a koronázás ténye alkotmányjogi jelentőséget nyert, elvesztette tisztán egyházi jellegét, másfelől kifejlődött, a Korona közjogi fogalma. ...

A koronázás alkotmányjogi jelentőségével kapcsolatosan fejlődik ki a magyar nemzet közmegegyezésében a szent korona közjogi fogalma, mystériuma, ami által a magyar nép az államiság és a valódi közhatalom fogalmához valamennyi nyugati népnél korábban eljutott. ...

A magyar alkotmány, történeti alkotmány, mely a történet világánál több mint ezeréves fokozatos fejlődés eredménye, s a melynek gyökerei, alaptételei még az őshazába nyúlnak vissza.

Hasonló magas korú egyenletes alkotmányfejlődést, amely a népnek, a nemzet szabad tagjainak a közügyek intézésében való részvételét állandóan biztosította volna, a kontinens egyik állama sem mutathat fel. ...”²⁹

„Különös jelentősége a magyar történeti alkotmánynak, hogy alapelvei egy „kicserélhetetlen” szent tárgyhoz, a Szent Koronához kötődnek. A Szentkorona-tan a magyar történeti alkotmány legfontosabb alapelveinek összegzése, gyűjtőneve. Alapdoktrínája a Szent István király koronájához fűzött, abból eredeztetett, illetve más koronához nem fűzhető és nem levezethető szuverenitás-fogalom.”³⁰

Napjainkban szót ejtenek a csángókról is. A csángók a Kárpátoktól keletre, a Székelyföld szomszédságában, a Kárpátokon túl, Moldva területén, szétszórtan élő kicsi magyar népesség. Lakhelyük, és tájnyelvi sajátosságaik alapján elkülöníthető csoportjaik a gyimesi, a Tatros folyó völgyében a

²⁸ Budapesten, 1912. évben, Boldogasszony havában.

²⁹ Timon Ákos Dr. szerk.: Magyarország története az Aranybullától 1975-ig. Részletek Szász József Bevezetőjéből, és Timon Ákos Dr.: A Szent Korona elmélete c. fejezetéből. Ajánlott a könyvben írottak megismerése.

³⁰ Tóth Zoltán József szerk.: A Magyar Szent Korona és a Szentkorona-tan az ezredfordulón. 272. o.

hétfalusi, és a barcasági magyar falvakban élő csángók. Belenézve a moldvai magyarok életfájába, a IX. században a mai Moldova területe, a magyar honfoglalás előtti Etelköz része. A honfoglalás után ezen a területen határőröként itt maradtak alkották a moldvai magyarok egy részét:

Mert mi is magyarok vagyunk,
Még Ázsiából szakadtunk.
Úristen, sorsunkon segíts,
Csángó magyart el ne veszítsd! ³¹

Az Európai Tanács Parlamenti Közgyűlésének 2001-ben kiadott *Jelentése* is kimondja: „... a csángók történelmileg magyar származású népcsoport, nyelvük a magyar nyelv régies formája, hagyományos kultúrájuk középkori elemeket őriz. Magyarok, joguk van az anyanyelvi oktatásra és vallásgyakorlatra. ...”

Csángó testvéreink az élet nyomasztó, elviselhetetlen terheit viselik. Életük mindennapjaiban pedig, katolikusoknak vallják magukat, hogy a többségi társadalom ellenségeskedéseit kivédjék. Nincs magyar nyelvű istentiszteletük, magyarul beszélnek, nincs államilag fenntartott, magyar nyelvű tanítás. Kis hazájukban otthon, a hazátlanok fájdalmával élnek együtt. Nekünk, anyaországi magyaroknak, éreznünk kell hontalanságuk valóságát. Vérünk ők is, éltető gyökerei a Magyar Nemzet Fájának. Az anyaországi siránkozók felé mondom: példamutató megmaradásuk ezer esztendő nyomorában, kivetettséjükön is átsegítette őket hitükben az Isten.

„*Mi nem hallgathatunk arról, amit láttunk és hallottunk*” (ApCsel 4,20) Közös történelmünk, szolidaritásra kötelez. Az anyaország gondolkodó értelmiségének feladata, egyesítse nemzetünket. „*A tett és mögötte a hit az igazi erő*” ³²

A Magyar Szent Korona országában minden keresztény ember Krisztus tagja is egyben. Magyarország Isten előtt kivételes ország, hiszen itt állandóan jelen van Isten egy örökérvényű tárgyi képviselője, ez pedig maga a Magyar Szent Korona. A Magyar Szent Korona a világ egyetlen olyan műalkotása, amely nem csak a legtökéletesebben, legteljesebben fejezi ki Krisztus Égi és Földi Birodalmát, de önmagában meg is testesíti azt. Ez a Magyar Szent Korona misztériuma.

„... a magyar Szent Korona nem két részből áll, hanem háromból. A három része a háromrétegű ősi világkép egy-egy rétegét idézi meg. A két szélső szint, a felső, illetve az alsó világ képviselete. A felülről érkező, illetve alulról visszasugárzott hatásokat a maguk tiszta hullámtermészetű mivoltában jelenítik meg, azaz a felső rész, amelyet ma a kereszt képvisel, ha jelenkori analógiával akarunk élni, antenna szerepű. Hangsúlyozom, analógiaként említem az antennát, annak minden korlátozottságával együtt. ...

Ennek a – ma kilenc, eredetileg öt csüngőből álló – együttesnek a szerepe, ugyanebben az analógia-tartományban mozogva, a földelés. Ha abból indulunk ki, hogy a magyar király a koronázáskor beavatást kap. Ugyanis a *beavató koronának* éppen az a sajátossága, hogy a beavatás limitált időszakra az egész világmindenség (a teremtett világ) összes pozitív energiáját ide összpontosítsa. Ez a feladata, nem kevesebb. Ami azt jelenti, hogy közvetlenül a teremtő minőséggel keresi a kapcsolatot.

A korona három-szintűsége egy olyan világ képét adja, amelyben a felső világhoz a kereszt köt a jelen állapotban, az alsó világhoz a csüngők, és a középső világ önmagán belül kétarcú. Az egyik arca felfelé néz, arrafelé teremt kapcsolatot, a másik arca pedig lefelé biztosít átmenetet. Olyan világ felé, amely már megint – akárcsak a felső – nem ölt testet, nem tömegszerűen viselkedik. Nem fogható, nem látható, érzékszerveink számára nem olyan módon adott, ahogyan mi emberi bőrben megjelenünk. A magyar Szent Korona világrétegének egymás fölötti két szintje az emberi minőségnek a Teremtőhöz való viszonyát is két különböző szinten jeleníti meg. Ezek közül az alsó szint a hétköznapi lét, a felső pedig a Teremtővel való közvetlen kapcsolatfelvétel szintje. Mármost a hétköznapi

³¹ Salat Sándor papírmerítő összeállításában: *Nemzeti Imák - Csángó Himnusz* 6. szakasz. Székelyudvarhely, 2005.

³² Gábor Felícia: *Csángó élet*. (8. o.) Magyar Napló, Fókusz Egyesület Kiadása Budapest, Pannónia Nyomda 2015.

lét, bármilyen furcsán hangzik, élhető úgy is, hogy leválasztjuk róla a Teremtővel való kapcsolatot. A felvilágosodás kora óta az emberiség növekvő hányadában így él.”³³

Amit még jó, ha tudunk

Szent Koronánkkal az összevetést *Pap Gábor* művészettörténész, a német-római császári koronával ejti meg, ahol: „A rajta szereplő négy kép a következő sorozatot adja. A császár baloldalán hátul Dávid király; harmadik kép az ún. 'Kerubok között trónoló'. Nem Krisztus! A negyedik kép Ézsaiás próféta Hiszkija király előtt. A négy képből mind a négy ószövetségi programot hirdet. Ez egy „választott népnek” az uralkodó programja. ...

A magyar Szent Korona 19 zománcképe közül egyetlen sincs, amely ószövetségi témájú lenne. Ez a tény éppen ilyen összevetésben válik súlyos tétellé. ... Az összesen tizenkilenc figurális zománckép mellett még nyolc olyan zománckép díszíti a koronánkat, amelyik áttetsző – ún. *Plique à jour* – zománct tartalmaz, egészen egyszerű halpikkely-, vagy tollazat mintával. Ennek az előállítására technikailag a legnehezebb a zománcképek közül, ugyanis nincs a zománcképek mögött azt hordozó aranylemez.”³⁴

Tanpai Rinoce láma: „Önök magyarok elképzelni sem tudják, milyen büszkék lehetnek nemzetükre. Mi biztosan tudjuk, hogy a világ szellemi, lelki és spirituális megújítása az Önök országából fog elindulni. A világ szívcsakrája az Önök országában, a Pilisben található. Ez a spirituális megújítás már megindult Önöknél! ... Most vajúdik a Föld és a kárpát-medencében szüli a jövőt.”³⁵

„Ami kormányzási elvei a magyarságnak pogány korából ismeretesek, azok közösek voltak azon népekkel, amelyek részint vérkeveredés, részint ugyanazon kultúra folytán a régi magyarság társnépeinek tarthatók: ezek az eurázsiai síkságon vándorló és uralkodó, nomád és félnomád harcias törzsek. A magyarság pogány kori uralmi elveit tudósaink megtalálták Mongol országban, a Karakorum melletti orkoni feliratokban, amelyek a VII. századból valók és a legrégebb türk, az ú. köztürk királyok tetteit dicsőítik, de megtalálták *Batu khán* rendeleteiben is, tehát jóval a magyarság pogány államéletének ideje előtt és után.

Történetíróink szerint a magyar nép évszázados türk szomszédsági és uralmi hatás alatt vette át ez elveket, s közülük nem egy még *Szent István* reformja után is tovább élt, mert a lassan átalakuló társadalmi rendel volt szoros összefüggésben. Az új keresztény rend szintje alatt, észrevétlenül bár, ott vegetáltak még a pogány kori, türk elvek és jogszokások, mindinkább gyöngülten, hogy azután a XIII – XIV. századra még nyomuk is elvesszen. De még életben létük alatt sem ők formálták a magyar államiséget: pogány magyar alkotmány, a magyar nép testére szabva, soha nem volt, első alkotmányunk éppen *Szent István*tól való. *Szent István* király a keresztény államkormányzati elveket alkalmazván Magyarországra, alakította ki a magyar nép testére szabott, egyéniségének megfelelő alkotmányt, amelynek egyes részei tovább fejlődve adták meg a későbbi századok alkotmányos berendezéseit.”³⁶

A Szent Korona védelméről szóló törvények

A Szent Korona jelentőségét fémjelzi az az általánosan elfogadott szokásjog, miszerint csak az lehetett Magyarország törvényes uralkodója, akit három feltétel teljesítésével avattak királlyá. 1. a

³³ Tóth Zoltán József szerk.: *A Magyar Szent Korona és a Szentkorona-tan az ezredfordulón*; i. n.: Pap Gábor: *A Magyar Szent Koronáról* 63 – 112. o.

³⁴ Tóth Zoltán József: *A Magyar Szent Korona és a Szentkorona-tan az ezredfordulón*. i.n: Pap Gábor: *A Magyar Szent Koronáról*. 69. o.

³⁵ TANPAI RINPOCE a nepáli Fehér Király kolostorvezető lámája, magyarországi tartózkodása idején 2007-ben mondta.

³⁶ Serédi Jusztinián szerk.: *Szent István Király*. i.n: Szekfü Gyula: 4 – 5. o. (A pogány kori magyarság türk elemeire 1. Németh Gyula: *A honfoglaló magyarság kialakulása, 1930 és Deér József, Heidnisches und Christliches in der altungarischen Monarchie, 1934.*, ez utóbbi a pogány kori elemek társadalmi és alkotmányjogi továbbélését mutatta ki.)

székesfehérvári Nagyboldogasszony-bazilikában; 2. az esztergomi érsek által celebrált misén; 3. a Szent Koronával koronázták meg. Aki birtokolta a Szent Koronát, uralkodott Magyarország fölött. Védelme érdekében törvényeket alkottak. Kijelölték helyét és a korona ékszerekkel együtt, őrzésére, koronaőröket választottak. 1918-as kommunisták félretolták, XX. századi örökösök múzeumi tárgyként kezelték.

A Szent Korona körül zajló csaták pergő tűzéből pedig az világlik ki, hogyan lehet egy nép nemzeti múltjából eredő reményét megzavarni. A 200 évig tartó „tudományos” hadjárat azt a célt szolgálta, hogy a Magyar Szent Korona társadalomszervező erejét megtörjék. A Szent Koronát tárgyként, tákolmányként kezelni, mocskolásával elvenni a Benne való hitet. A Korona szakralitásának eltörlési kísérletével, döntően a Kárpát-medencében élő nemzet keresztény tudata ellen szólltak fel.³⁷

A Szent Korona őrzésének történetéről, képgalériával, valamint videóval, ajánlott irodalommal széleskörű tájékoztatást nézegethetünk és olvashatunk a Koronaőr Alapítvány interneten közzétett anyagaiból.³⁸

A Szent Korona eszmeiségét látjuk István király törvénykezésében. A szabályozás folyamatában alakul nemzetépítésünk, melynek fontos alapkövei: önazonosságunk és művelődéstörténetünk. A Magyar Történeti Alkotmány minden korban, a korra jellemző társadalmi - politikai viszonyokat tükrözi. Minden kornak sajátos kisugárzása a megelőző korok hagyományaira épül. Az alkotmányozás folyamatában tapasztalható változásokkal egy időben alakult az intézményrendszer. Megfigyelhető, a történelem fordulataival, a társadalomban zajló változásokkal együtt alakul a törvényalkotók műveltsége, világnézete, értékrendje. Következében, a kor követelményeit követve, magasabb fokon kerülnek átírásra, a hagyományozott élő szabályozás. Ami természetes.

A 2011. április 25-én elfogadott **Alaptörvény** - a folytonosságot szem előtt tartva - magában foglalja, a Történeti Alkotmány épületének erkölcsi alapjait, adott korhoz nem kötődő, írott és íratlan normáit, dekrétumait, törvényeit, a múltjából épülő szokásjog szellemiségét.

Edmond Bürkét idézve: „Az alkotmányt sajátos körülmények, alkalmak, lelki alkatok, hajlamok, egy nép erkölcsi, polgári és társadalmi szokásai alkotják, amelyek csak hosszú időtartam alatt mutatkoznak meg.”

Edmond Bürke utal az emberiség életútjára, melyben szerepe van a sajátos körülményeknek, alkalmaknak, lelki alkatoknak, hajlamoknak, erkölcsi tartalmaknak, szokásoknak; egy szóban sűrítve: a nép hagyományainak. A hagyomány: „a nép, vagy helyesebben egy közösség egész életrendjére kiterjedő és általa önként elfogadott normák összességének generációról generációra való örökítését, illetőleg átvételét” jelenti.³⁹

Alaptörvényünkben a Nemzeti Hitvallás fejezi ki: „Tiszteletben tartjuk történeti alkotmányunk vívmányait és a Szent Koronát, amely megtestesíti Magyarország alkotmányos állami folytonosságát és a nemzet egységét.” A Történeti Alkotmány jogfolytonosságát biztosítva kimondja: „Nem ismerjük el történeti alkotmányunk idegen megszállások miatt bekövetkezett felfüggesztését. Tagadjuk a magyar nemzet és polgárai ellen a nemzetiszocialista és kommunista diktatúrák uralma alatt elkövetett embertelen bűnök elévülését. Nem ismerjük el az 1949. évi kommunista alkotmányt, amely egy zsarnoki uralom alapja volt, ezért kinyilvánítjuk annak érvénytelenségét.”

„Alaptörvényünk jogrendünk alapja: szerződés a múlt, a jelen és a jövő magyarjai között. Élő keret, amely kifejezi a nemzet akaratát, azt a formát, amelyben élni szeretnénk.”

A 2011. április 25-én elfogadott *Alaptörvény* megalkotásáig, az elmúlt 1000 évben kialakult egy látás – gondolkodásmód. Kitüntetett céllal, szeretettel nyújtjuk át a Kedves Olvasóknak: „Aki a Korona ügyében tisztán lát, az a Kárpát-medence összes többi kérdésében is tisztán lát. Aki a Kárpát-medence

³⁷ 3. sz. melléklet (28. o.)

³⁸ Koronaőr Alapítvány <https://www.koronaoralapitvany.hu>

³⁹ Domanovszky György: *A magyar nép díszítő művészete* (9. o.) Akadémia Kiadó, Akadémia Nyomda, Budapest, 1981.

kérdésében tisztán lát, az Európa összes további kérdésében is tisztán lát. Aki Európa összes kérdésében tisztán lát, annak nem sok nyitott kérdése lehet a világról. Mármost, a mi tisztánlátásunk nem nagyon érdeke azoknak, akik végre szeretnének már itt kényelmesen berendezkedni. Ezt meg is lehet érteni, csak nehogy véletlenül összekeverjük a megértést az elismeréssel! Tehát szó sem lehet róla, hogy egy pillanatra is elismerjük ehhez a jogukat. Egyébként ezek az erők nagyon is tisztában vannak ennek az egész kérdéskörnek a jelentőségével. Bár mi látnánk ennyire tisztán! ...”⁴⁰

A tisztánlátás kérdéséhez választ ad egymást követő Trianonjaink sora. Trianonjaink sorba alakultak. A békediktátum egy a sok közül. Akkor szétszedték és elosztották alólunk a magyar földet. Árpád házi királyaink utáni évszázadok irányítói, minden korban, háttérből lesték a magyar szellemiségnek, lelkeségének pusztulását. Eredményességüket mutatja, évezred végére, négy részre szakadt a magyar nemzet. A háborúban sorra hullottak el fiaink, Isten fogadta az elesetteket. Másik részünk szétszaladt Földi világunk öt kontinenseire, alakultak a diaszpórák. Az anyaországi magyarság beszorult a Kárpát-medence közepébe, ölelkezve és fogyatkozva az elszakított területeken élőkkal. Más népek politikai közegében, hamisították - hamisítják igaz történelmünket, itthoni segítőkkel töredezik a magyar kultúra fénye. Népszegünk csökkenését tovább hordozza magában a beolvadás, a magyar nyelv feledése. Három részre szakadásunk ma is a valóság része. A XX. század végére, alacsony sorba, gondolkodásában istentagadónak nevelték a magyar embert.

A XXI. század magyar haladó értelmisége ismerje fel: bármerre éljenek Földi világunk egyetemében magyarjaink, egyetlen nemzettagunkról sem mondhatunk le. Egységbe forrva épülhet és maradhat fenn, a magyar örökséget jelentő értékgazdagságunk, több ezer évre visszatekintő kultúránk. A mi, magyar kultúránk Isten teremtette mestermű! Védjük az ellenünk vétőkkel szemben. Ébredjünk tudatára, meghunyászkodásunkkal, félrenézéssel, tőrrel, minél több felületet nyújtunk oda az ördögi erőknek, rombolásuk egyre hatékonyabbá válik. Megfékezésük egy lehet, összetartással, összefogással teremtett nemzeti egységünk. Az egység valóságának alakításában fontos feladata van a szórványban élő magyaroknak, a magyar származású nemzedékeknek, az elszakított területeken, tömbökben élő magyaroknak is. Az egyesítésre törekvő honi elkötelezettek mellé felsorakozva, közös identitásunk lehet egy jó, közös alap, a magyar nemzet szétszakított részeivel, szolidáris összetartozás megteremtésére.

Ismét a Magyar Honvédség őrzi a Szent Koronát

Hatvanhat év után ismét a Magyar Honvédség vigyázza a Szent Koronát, miután – a Szent Korona Testület döntése alapján – május 30-án a katonák ünnepélyes keretek között átvették az ereklye őrzését a Köztársasági Őrezredtől az Országház Kupolacsarnokában.

Május 30-án, hétfőn délben a Köztársasági Őrezred Dísz és Koronaőrző Alosztálya átadta a Szent Korona őrzését az Magyar Honvédség Támogató Dandár Nemzeti Honvéd Díszegység Honvéd Koronaőrségnek az Országház Kupolacsarnokában. Ezzel több, mint hat évtized után ismét a honvédség védelmezi legfontosabb nemzeti ereklyénket. A honvéd koronaőrök ünnepélyes eskütételén és a szolgálat átadásán jelen volt Schmitt Pál köztársasági elnök, Kövér László, az Országgyűlés elnöke, Hende Csaba honvédelmi miniszter, illetve a Honvédelmi Minisztérium és a Magyar Honvédség vezetői. Tiszteletét tette a rendezvényen számos közéleti személyiség, politikus és művész is.

Az ünnepségen *Kövér László* adott engedélyt a Honvéd Koronaőrség bevonulására. A koronaőrök ezt követően esküt tettek, és átvették a magyar államiság és alkotmányosság jelképének őrzését.

„Ünnepélyesen esküszöm, hogy a Magyarország alkotmányos állami folytonosságát megtestesítő Szent Koronát minden körülmények között, minden veszélytől megóvom és állhatatosan őrzöm, illetéktelen kézre jutását életem árán is megakadályozom”, hangzott az eskü szövege. „A különleges

⁴⁰ Pap Gábor: *MAG HÓ ALATT - Télutón* (123. o.) Püski Kiadó, Budapest, 2003. Gyomai Kner nyomda Zrt.

szolgálat által megkívánt magas követelmények érdekében tudásomat, testi erőnlétemet a legjobb állapotban tartom, egész életemben erkölcsi feddhetetlenségre törekszem. A Honvéd Koronaórség bajtársi szellemétől áthatva, példamutató módon mindenkor becsülettel, magyar honvédhez méltón, harcban vitéz módon küzdve élek és halok. Isten engem úgy segítjen!”

A XXI. század elején tisztán látható a fogcsikorgató Nyugat népeinek lelki - szellemi állapota is, mondjuk a látottakon: igen lesújtó. A keresztény Európa szellemének örökérvényű emberi értékeinknek kiirtása folyamatban van. Hódításuk kiteljesedéséhez a nemzetek emlékezetéből múltjuk, történelmük, kultúrájuk ismeretét, meggyőződésükből hitüket kell kiölniük. Gyökértelessé kell tenni először az embert, majd a társadalmat. Az idegenek tudják, valamennyi nemzettel szemben, így, a magyar nemzettel szemben is, rombolásaik akkor hatékonyak, ha céltáblájuk: a nemzet egysége - összetartása, roncsolt. Csak így gátolhatják Európa nemzeteinek, Európán belül a magyar nemzet újjáépülését.

2. kép. Déri Múzeum Debrecen. 2016. július 12. IMG_5822;

Hogy mivel lehet egy magyarnak, vagy még inkább minden magyarnak a nemzeti múltjából fakadó reményét elvenni? Hogy süllyedtünk idáig? Válasz:

*„Van-e még olyan nép Európában, melynek történelme olyan ellentmondásos, mint a magyaré? Van-e még olyan nép, melynek legendáit, krónikáit saját történészei, kutatói kérdőjelezik meg? Van-e még olyan nép, melynek nyelve lopott, történelme nincs, barbár hordaként érkezett Európába, kultúrája idegenektől való, semmi önálló alkotása nincs, még szerencse, hogy a művelt nyugat önzetlenül pátyolgatta, segítette, melynek következtében, ha nehezen is, de máig fönmaradt.”*⁴¹

Amivel szemben ma is létezik egy összekötő kapocs, a magyar Szent Korona. Fenségében rejlik a jövőt építők hite, az egymás iránti kölcsönös bizalom tudata, államiságunk jelképeként az összetartozást jelentő erő. A Szent Korona nem egy tárgy, hanem a magyar emberek hitének, keresztény szellemiségének jelképe. Legyünk szellemi erejének, értékének megbecsülői. Mondjuk ki a Szent Korona nevében, jaj, annak:

*„aki pedig megbotránkoztat egyet ama kicsinyek közül, akik én bennem hisznek.”*⁴²

Cselekvésre szólít a Haza. Legyen jaj azoknak is, akik öt kontinensre sikerrel szétszórtak 15 millió magyart, jövőbe vetett hitében megbotránkoztattak egyet is. Azoknak is legyen jaj, akik megkísérlik a magyar emberek jövőbe vetett hitét elvenni.

*„Fordulj kedvem / És ha leszakad az Ég is, / Marad magyar mégis-mégis / Ősi, szép és rémületlen.”*⁴³

Melléletek

1. sz. melléklet (18. o.)

⁴¹ Kérdezi Dr. Balogh Sándor tanulmányában: www.corvinuslibrary.com/magunk/korona.pdf

⁴² Márk 8.42

⁴³ Ady Endre összes versei: *Ad az Isten.* (727. o.) Szépirodalmi Kiadó, Budapest, 1977. Alföldi Nyomda.

sermones elte.hu - Szöveggyűjtemény *Szent István legendája Hartvik püspöktől*. Kurucz Ágnes fordításában:

„9. ... Épp ez időben fogadta el Miesko, a lengyelek fejedelme övéivel a keresztény hitet, s a római szék előljárójához követeket küldve kérte, hogy apostoli áldással támogassák, és királyi diadémjával koszorúzzák. Kérésére a pápa rábólintott, s már egy jeles mívű koronát csináltatott, melyet néki áldásával s a királyi dicső ranggal elküldeni szándékozott. De mivel ismeri az Úr, kik az övéi – hiszen mikor az apostolok kettőt jelöltek ki az apostoli szolgálatra, Mátyást részesítette előnyben, s vele töltötte be az apostolok számát (vö. ApCsel 1,23-26) –, elhatározta, hogy sokkal inkább választottját, Istvánt ékesíti szerencsésen e világi koronával, majd azután ugyancsak őt díszíti fel még szerencsésebben az örökkévalóval. Tehát a kijelölt napon, melyen a már elkészített koronát a lengyelek fejedelmének kellett volna küldeni, illetve a megelőző éjszakán, a pápának látomásában megjelent Isten küldöttje, és ezt mondta:

„Tudd meg, hogy a holnapi napon, a nap első órájában hozzád ismeretlen nemzet követei jönnek, akik tőled fejedelmüknek az apostoli áldás ajándékával egyetemben királyi koronát követelnek. A koronát hát, melyet csináltattál, fejedelmüknek, miként kérik, eljuttatni ne habozzál. Mert tudd meg, hogy ez néki a dicső királyi ranggal együtt élete érdemeért jár.”

E látomás rendje szerint a következő nap megszabott órájában Asztrik püspök a pápához ért, a rárótt feladatot bölcsen ellátva, a szent fejedelem viselt dolgait rendben előadva kérte az apostoli széktől az említett kitételeket; kimutatta, hogy méltó ilyen tisztességre, s méltóságra, mert Isten segítségével meghódított több nemzetet, s hatalma által sok hitelent az Úrhoz térített. Ezek hallatára nagyon megörült a római főpap, mindent megadott jóságosan, ahogy kérték. Azonfelül keresztet küldetett a királynak, mintegy az apostolság jeleként, így szólván:

„Én apostoli vagyok, ő viszont méltán Krisztus apostola, ha Krisztus annyi népet térített meg általa. Ezért rendelkezésre bizzuk, miként az isteni kegyelem őt oktatja, az egyházaknak, s népeiknek mindkét törvény alapján történő igazgatását.”

Elnyervén hát mindent, amit kért, Asztrik püspök vígan tért vissza hazájába, magával vitt mindent, amiért a vállalt utat végigjárta.

10. Elhozták hát az apostoli áldás levelét a koronával és a kereszttel együtt, s miközben a püspökök és a papság, az ispánok és a nép egybehangzó magasztalásukat fennen kiáltották, Isten kedveltjét, István királyt az olajkenettel felkenve a királyi méltóság diadémjával szerencsésen megkoronázták. ...”

2. sz. melléklet (18. o.)

„III. Ince pápa levele Godehardus fehérvári prépostnak. Róma, 1198. december 21.

„G{odehardus} fehérvári prépostnak. Hozzánk felterjesztett kérelmedből ismeretessé vált apostolságunk előtt, hogy a fehérvári egyházhoz tartozik és adományozásod alá esik egy bizonyos örkanonokinak mondott tisztség, melynek gondjára és felügyeletére vannak bízva ennek az egyháznak a kegyeszei, kiváltságleveli s a királyok koronája is, és te ezt a tisztséget alkalmas személyre kívánod ruházni, nehogy esetleg a kincstáros tapasztalatlansága, hűtlensége vagy hanyagsága miatt valami kár érje az egyházat, vagy valami sérelmet szenvedjen a haza becsülete, ami a koronából ered. Az egyház sértetlenségét tehát előre megóvni, veled szemben pedig a méltányosságot megőrizni kívánva: arra, hogy te saját jogodból, minden följebbvitel nélkül alkalmas személyre ruházzad és bizzad az örkanonoki tisztséget, apostoli tekintélyünknel fogva szabad rendelkezést adunk. Kelt a Lateránban, {1198.} december 21-én.” III. Ince pápa apostoli tekintélyétől fogva szabad rendelkezést ad Godehardus fehérvári káptalan prépostnak arra, **őrizzé a koronát, nehogy „sérelmet szenvedjen a haza becsülete, ami a koronából ered.”**

Ince pápa a levelét 1198. decemberében írja, ami azt jelentheti, hogy ezzel a koronával koronázták meg az Árpád házi királyokat.

IV. Béla király kiváltságlevelében írja az esztergomi szent Adalbert Főszékesegyház érsekéhez, Benedek atyához:

„Habár királyi magasságunk méltósága kötelességünké teszi, hogy minden egyes személy méltányos kérelmét meghallgassuk; leginkább mégis azok kérésére kell hajolnunk, akik királyi koronánk díszét emelik. ... Mi tehát Istent tartva szemünk előtt, a magunk és elődeink lelke üdvösségét elnyerni kívánva, megvizsgáltuk a fent mondott B{enedek} atya, esztergomi érsek, kedvelt hívünk jogos kívánalmait ugyanezen egyház, ami szent anyánk érdekében, amely személyünket és elődeinket megkoronázta és felkente, miáltal a királyi dicsőséget elnyertük és birtokoljuk, s amely nekünk és megalázott szívű utódainknak, ha az isteni parancsot megszegik, a feloldozás jótéményét és Isten helyett a bűnök bocsánatát osztja, a hozzánk és a szent koronához hűtleneket pedig egyházi fenyítéssel megfégezve, nekünk és **a szent koronának engedelmeskedni kényszerít.** ... Ez ügy tanúságára és szilárdságára a jelen oklevelet kettős pecsétünkkel megerősítve bocsátottuk ki.

Kelt Smaragd mester, a fehérvári egyház prépostja, udvarunk alkancellárja, kedvelt hívünk keze által. Az Úr 1256. évében, december 16-án uralkodásunk huszonkettedik esztendejében.”

Az alábbi részletet IV. László király adományleveléből idézzük:

„... e levelünket mindenki tudomására kívánjuk hozni, hogy amikor boldog emlékű, kedves atyánkat, István király urat elhunytával, a születés jogán és rendje szerint, az ország kormányzásával, a születés jogán és rendje szerint, az ország

kormányzásában, a királyi trónon követtük, és székhelyünkön, Székesfehérvárott, a dicsőséges és boldogságos Szűz Mária templomában királyi tiszteességgel, **a szokásnak megfelelően ünnepélyesen megkoronáztattunk**, Benedek mester, fehérvári egyházunk kanonokja koronázásunk ünnepélye közben, országunk jelenlevő bárói előtt fennhangon kihirdette: Azt kívánja, hogy részére, aki íme, koronázásunk napján boldog elődeinknek a koronázásra szánt, szentséges királyi jelvényeit reánk adja, királyi kegyünkől és bőkezűségünkől, a szent elődeink által bevezetett és jóváhagyott gyakorlat szerint valamely birtok adományozásáról gondoskodjunk. ...”

III. *András* király adománylevelében, – melyet Tengerdi Tivadar fehérvári prépostnak és alkancellárnak írt – olvassuk :

«... Amikor öcsénket, László király urat boldogtalan halála után a Megváltó kegyes jóváhagyásával, a születés jogán és rendje szerint a királyi trónon és az ország kormányzásában felváltottunk, és a szokáshoz híven Székesfehérvárott a legszentebb István király koronájával és felségjelvényeivel meg akartunk koronáztatni magunkat, uralmunk és koronázásunk néhány ellenzője kezdetben titokban, később nyíltan azon mesterkedett, hogy a szent király koronáját a koronázás idejére ne kaphassuk meg, s vele uralmunk jogosultsága csorbát és az ország lakók üdvének kezdete késedelmet szenvedjen. Akkor ez a Tivadar mester a legnagyobb hűség hevével, ügyesen és óvatosan s – ahol kellett – bátran és erélyesen, a sors minden eshetőségének kitéve magát addig fáradozott, míg **Szent István koronáját nekünk átadta, s kellő és alkalmas időben, koronázásunk napjára előállította**. ... Kelt a jeles férfiú, Tivadar mester, a fehérvári egyház prépostja, udvarunk alkancellárja, kedvelt hívünk keze által.

Az Úr 1293. évében, január 10-én, uralkodásunk harmadik esztendejében.»⁴⁴

Thuróczy János: A magyarok krónikájában említi: „... **Innen Budára indult, és egy ünnepnapon, királyi díszben, a szent koronával a fején nagyszámú nép kíséretében lóháton végigvonult az összes tereken és utcákon, hogy mindenkinek bizonyítsa, hogy ő a törvényes király**. ... Azt sem szabad elhallgatnunk, hogy amikor az említett **Ottó herceg a szent koronát Magyarországra hozta**, ellenségitől való féltében esztergályosmesterséggel egy csobolyóba záratta. Amikor pedig emberei kíséretében az éjszaka csendjében lovagolt az országúton, amerre igen sok utas járt, a csobolyó a nyereg szíjairól ... eloldódva leesett, és senki sem vette észre. ... Utóbb aztán, ... a koronát sok járókelő között az országút közepén, senkitől fel nem fedezve megtalálták. ... Valóban csodálatos és el nem hallgatható rendkívüli eset! Mert mit értsek azon, hogy a korona leesett – ... hogy senki sem találta meg, csak azok, akik vitték – ha nem azt, hogy Pannónia nem vesztheti el angyal adta koronáját. ...”

Az 1309. évi Budai Zsinat határozatából:

„Régi hagyomány tartja, és a nemes Szent István hitvallónak, Magyarország első királyának története is tanúsítja, hogy ama szerencsés alkalomkor, amikor Jézus Krisztus urunk az előbbi király útján ezt az országot a keresztény hitre térítette, az ő földi helytartója, a római főpap, az előbbi királynak és **őt személyében követő minden katolikus utódának szent koronát rendelt, hogy a mondott királynak és országának nyilvánvalóan megmutatkozzon a nemessége, növekedjen áhítata, és hogy nemesebb és áhítatosabb dísz ékesítse fejét**. ...

Végezetül, hogy a vágyakozók – mivel őket Isten tisztelete és az erény szeretete nem tartja vissza a rossztól – legalább a romlástól rettegve megtanulják gyűlölni a bűnt: kijelentjük, hogy aki ezek után arra a vakmerőségre vetemedik, hogy akár az említett szent koronát vagy azokat, melyeket helyébe csináltattak, magában vagy másokkal, nyíltan vagy titokban tolvaj módon elorozza vagy erőszakkal lefoglalja; akár a mindenkori törvényes királyt és annak országát sértve és károsítva bármilyen módon visszatartja vagy bitorolja; akár az elorzót, lefoglalót, visszatartót vagy bitorlót bármilyen ürüggyel segítségében, tanácsban vagy támogatásban részesíti, bármilyen méltóságú, rendű, rangú legyen is, a kiközösítés büntetése alá esik. ...”

IV. *Béla* adománylevelében olvasható: ... míg „Szent István koronáját” nekünk átadta. IV. László király „szentséges királyi jelvények”-ről tesz említést, III. *András* adománylevelében a „legszentebb István király koronájával és felségjelvényeivel” koronáztatja meg magát.

Tudomásunkra hozzuk, hogy: „László erdélyi vajdát pedig külön kiközösítéssel sújtotta, mert jogtalanul magánál tartotta az ország koronáját, amelyet Ottó hercegtől elvett, foglyul ejtvén őt; továbbá, mert ez a László vajda a leányát Szerbia királyához, István szakadár fiához adta nőül. Amikor emiatt az említett nemesek és holtak testét a temetőkön kívül látták heverni, keserű lélekkel és megzavarodva, az Úrnak ezerháromszáztizedig esztendejében összegyűltek Pest környékén a Rákos mezején, a már többször említett **Károlyt egyhangúlag elfogadták királyuknak, és Fehérvárra sietve, Szent István király nyolcadának csütörtökén, örömmel és ünnepélyesen megkoronázták a László vajdától visszaadott szent koronával**.”

Olvassuk a Jegyzetben „I. Károlyt 1310. augusztus 27-én koronázták meg a szent koronával. A király ugyanis átlátta, hogy ehhez a koronázáshoz az ország ragaszkodik. A magyar főpapok már 1309 júniusában kijelentették, hogy a koronát a »mondott ország lakosai oly nagy tiszteletben tartják, és oly nagy tekintélyt tulajdonítanak neki, mintha benne összpontosulna a királyi hatalom«. Így történt azután, Károly Róbert szavait idézve:

⁴⁴ Katona Tamás szerk.: A korona kilenc évszázada Okmányok c. fejezetből részletek 45. o.

„a kellő helyen, tudniillik Székesfehérvárt, hol régi időktől fogva Magyarország királyait megkoronázni szokás, országunk összes főpapjai, urai és hívei összehívattván, és szokott, elődeink által megállapított ünnepélyt megtartván, felléptünk a királyi trónra, és Tamás érsek úr keze által a királyi koronával újból megkoronáztattunk”.⁴⁵

3. számú melléklet (23. o.)

Az 1464. évi II. törvény a szent korona megőrzéséről

Továbbá, mivel tudjuk mi, és tudják összes főpap uraink és báróink, és az ország egész közönsége tudja, hogy milyen módon és miképpen jutott a szent korona, annak helytelen őrzése és gondozása miatt, ez országból idegen kézre;

1. §. Amely idegen kézre kerüléssel ez az ország helyreépíthetetlen károkat, kimondhatatlan pusztításokat és sok viszon­ tagságot szenvedett, és e korona csak nemrégiben, sok munka és fáradság után és nagy költséggel volt az ország közösség pénzén visszaváltható;

2. §. Mi tehát, tisztünkél fogva, a szent korona kellő megőrzése és megtartása céljából e helyen a főpap és báró uraknak meg országunk nemeseinek közös megegyezésével és akaratából egy különben megszokott helyről és arra alkalmas sze­ mélyekről kívánunk gondoskodni, nehogy (amitől Isten őrizzen) a korona ismét ez országtól idegen kézre kerüljön.

További törvények:

Az 1608. évi koronázás előtti IV. törvény a korona visszahozásáról és őrzéséről

Az 1608. évi koronázás utáni XVI. Törvény az ország koronáját kik és hol őrizzék

Az 1622. évi IV. törvény

Az 1715. évi XXXVIII. Törvény az ország szent koronája őrzésének helyéről s annak őrei választásáról

Az 1790. évi VI. törvény hogy az ország Szent Koronája Budán őriztessék

1918. évi VI. törvénycikk az ország szent koronája egyik őrének megválasztásáról

XXXI. Az 1919. évi XXXI. Néptörvény a korona és a koronázási jelvények őrzéséről.

1. §. A korona és a koronázási jelvények őrzésére vonatkozó korábbi törvényes rendelkezések hatályukat veszítik. A koro­ naőrök állása és tisztsége megszűnik.

2. §. A korona és a koronázási jelvények a miniszterelnök és a belügyminiszter őrzése alá tartoznak. Az őrzés részleteit a miniszterelnök és a belügyminiszter rendelettel szabályozza.

3. §. E néptörvény kihirdetésének napján lép életbe.

Kelt Budapesten, 1919. évi március hó 14-ik napján.⁴⁶

Az 1928. évi XXV. Törvény a Szent Korona és a hozzátartozó drágaságok gondviseléséről

1937. évi XIX. törvénycikk a kormányzói jogkör kiterjesztéséről és a kormányzóválasztásról

1938. évi XXXIV. Törvénycikk a Magyar Szent Koronához visszacsatolt felvidéki területeknek az országgal egyesítéséről

2000. évi I. törvény Szent István államalapításának emlékééről és a Szent Koronáról

A nemzedék, amelynek megadatott, hogy a történelmet tagoló évezredek egyikéből átléphessen a másikba, egy­ aránt pillant a múltba, hogy számvetést készítsen a nemzet elmúlt ezer esztendejéről, s a jövőbe, hogy felkészüljön a következő évezredre.

Ezer évvel ezelőtt első királyunk, Szent István megkoronázásával a magyar nép a keresztény hitben egyesült Eu­ rópa népeivel. Azóta Magyarország a keresztény Európa szerves része. Ez biztosította a magyarság fennmaradását és évszázadokon át betöltött meghatározó szerepét. Magyarország ma is Szent István államalapító művén nyugszik.

István király műve nyomán virágzó állam alakult ki a Kárpát-medencében. A magyar állam az évszázadok során, feltartóztatva a Nyugat elleni támadásokat, hozzájárult a keresztény világ fejlődéséhez. Az eltelt ezer év alatt kialakítottuk a magunk összetéveszthetetlenül egyéni kultúráját, amely egyszersmind elválaszthatatlan része az európai nemzetek sok­ színű közösségének. A magyar állam és a magyar nemzet Szent István látnoki személyisége, isteni gondviselésben bízó küldetésstudata és vasakarata révén vált alkalmassá arra a történelmi szerepre, amelyet ezer éven keresztül betöltött. A keresztény hit felvétele és a keresztény állam kiépítése tette lehetővé, hogy a magyarság visszaverje a létere törő támadá­ sokat, hogy ne csak győzelmeiben, de a hódoltságok, megszállások, feldarabolások és diktátumok idején is megőrizze erkölcsi tartását, és túléljen öröknek hitt, hódító birodalmakat.

A Szent Korona a magyar állam folytonosságát és függetlenségét megtestesítő ereklyeként él a nemzet tudatában és a magyar közjogi hagyományban. Az államalapítás ezeréves évfordulója alkalmából Magyarország méltó helyére emeli a Szent Koronát, és a nemzet múzeumából a nemzetet képviselő Országgyűlés oltalma alá helyezi.

⁴⁵ Katona Tamás szerk.: A korona kilenc évszázada 77 – 78. o.

⁴⁶ Jóváhagyta a Magyar Népköztársaság Elnöke 1919. évi március hó 14.-én. Kihirdette az Országos Törvénytarban 1919. évi március hó 14-én.

Ezért az Országgyűlés - tekintettel Szent István államalapítására és a Szent Korona kiemelkedő történelmi jelentőségére - a következő törvényt alkotja:

1. § A Szent István-i államalapítás a magyar történelem meghatározó sorsfordulója, ezért emlékét az Országgyűlés e törvényben megörökíti.
2. § (1) A Szent Koronához tartozó jelvények
 - a) a királyi jogar, b) a koronázási palást, c) az országalma, d) a koronázási kard.
- (2) A Szent Koronát és a hozzá tartozó jelvényeket - a koronázási palást kivételével - az Országgyűlés épületében őrzik.
- (3) A koronázási palást őrzési helye a Magyar Nemzeti Múzeum.
3. § A Szent Koronát és a hozzá tartozó jelvényeket - az őrzés helyéül szolgáló épületre irányadó látogatási rendnek megfelelően - bárki megtekintheti. A megtekintést a nemzeti ünnepeken ingyenesen kell biztosítani.
4. § (1) A Szent Koronának és a hozzá tartozó jelvényeknek a védelmére és megóvására, valamint a velük kapcsolatos intézkedések megtételére az Országgyűlés Szent Korona Testületet (a továbbiakban: Testület) hoz létre.
- (2) A Testület az (1) bekezdésben említett feladatai körében
 - a) dönt a Szent Korona és a hozzá tartozó jelvények őrzési helyéről, ha annak szükségessége felmerül.
 - b) kezdeményezi a Szent Korona és a hozzá tartozó jelvények állagának megóvásához, helyreállításához szükséges intézkedéseket az arra jogosult hatóságnál,
 - c) ellenőrzi a Szent Korona és a hozzá tartozó jelvények megóvására vonatkozó előírások folyamatos megtartását,
 - d) hozzájárulást ad a Szent Koronáról és a hozzá tartozó jelvényekről hiteles másolat készítéséhez,
 - e) hozzájárulást ad a Szent Korona és a hozzá tartozó jelvények tudományos vizsgálatához.
- (3) A Testület a (2) bekezdésben említett feladatait az érintett tudományágakat képviselő szakértők bevonásával látja el.
5. § (1) A Testület tagja a köztársasági elnök, a miniszterelnök, az Országgyűlés elnöke, az Alkotmánybíróság elnöke és a Magyar Tudományos Akadémia elnöke. A Testület elnöke a köztársasági elnök. A Testület elnökének akadályoztatása esetén az elnöki feladatokat a Testület korelnöke látja el.
- (2) A Testület szükség szerint, de legalább évente egyszer ülésezik. A Testület ülését az elnök hívja össze. Az ülés akkor határozatképes, ha a Testület legalább három tagja jelen van. A Testület a döntéseit egyszerű többséggel hozza.
- (3) A Testület - feladatkörében hozott - döntései a Szent Koronával és a hozzá tartozó jelvényekkel kapcsolatos vagyonezelői feladatokat ellátó szervezetre kötelezőek.
- (4) A Testület tagjai díjazásban nem részesülnek.
- (5) A Testület a működésének részletes szabályait maga állapítja meg.
6. § Ez a törvény a kihirdetése napján lép hatályba.

2004. évi LXII. Törvény a Szent István államalapításának emlékééről és a Szent Koronáról szóló 2000. évi I. törvény módosításáról

1. § „Szent István államalapításának emlékééről és a Szent Koronáról szóló 2000. évi I. törvény 5. §-ának (1) bekezdése helyébe a következő rendelkezés lép:

„5. § (1) A testület tagja a köztársasági elnök, a miniszterelnök, az Országgyűlés elnöke, az Alkotmánybíróság elnöke, a Legfelsőbb Bíróság elnöke és a Magyar Tudományos Akadémia elnöke. A Testület elnöke a köztársasági elnök. A Testület elnökének akadályoztatása esetén az elnöki feladatokat a Testület korelnöke látja el.”

1. § Ez a törvény a kihirdetését követő 8. napon lép hatályba.

Irodalom

Ady Endre összes versei: Ad az Isten. Szépirodalmi Kiadó, Budapest, 1977. Alföldi ^{Nyomda.}

Bakay Kornél: A magyar államalapítás. Gondolat Kiadó, 1981. Athenaeum Nyomda.

Dr. Bobula Ida: A magyar nép eredete valamint Sumír műszaki tudományok ősi Mezopotámiai régészeti leletek vizsgálata 2000 magyar név szumír eredete.

Bóna ^{István:} A középkor hajnala.

Bradák Károly: Révay Péter koronaőr nyomán. Zománc. 1987 – 1988.

Domanovszky György: A magyar nép díszítő művészete. Akadémia Kiadó, Akadémia Nyomda, Budapest, 1981

Dümmerth Dezső: Álmos az áldozat. Panoráma Kiadó 1986. Franklin Nyomda, Budapest.

Hamvas Béla: Az ősök nagy csarnoka IV. Medio Kiadó 2013. Reálszisztéma Dabasi Nyomda Zrt.

Gábor Felícia: Csángó élet. Magyar Napló, Fókusz Egyesület Kiadása Budapest, Pannónia Nyomda 2015.

Katona Tamás szerk.: A korona kilenc évszázada. Történelmi források a magyar koronáról.

Kovács Éva - Lovag Zsuzsa: A magyar koronázási jelvények. 20. o. Corvina, Bp. 1980.

Nyári Éva: A Magyar Szent Korona zománcképei. (15. o.) Magyar Ház kiadás 2002. Press+Print Kft nyomda.

Pap Gábor: MAG HÓ ALATT - Télutón (123. o.) Püski Kiadó Budapest, 2003. Gyomai Kner nyomda Zrt.

Szigeti István kiadása: A Szent Korona Titka. Miskolci II. Rákóczi Ferenc Megyei Könyvtár sokszorosító üzem, 1994.

Salat Sándor papírmérintő összeállításában: Nemzeti Imák - Csángó Himnusz 6. Székelyudvarhely, 2005.

(Schweizer Verlagshaus AG. Zürich, 1961.

Tóth Zoltán József: A Magyar Szent Korona és a Szentkorona-tan az ezredfordulón.

i.n: Pap Gábor: A Magyar Szent Koronáról.

i.n. Vass Csaba: Szakrális valóság - szakrális közösség.

TANPAI RINPOCE a nepáli Fehér Király kolostor vezető lámája, magyarországi tartózkodása idején 2007.

Zománc 1975 – 1985.

www.corvinuslibrary.com/magunk/korona.pdf

sermones.elte.hu - Szöveggyűjtemény Szent István legendája Hartvik püspöktől. Kurucz Ágnes fordításában.